

ПРОВЕДЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО МИТНОГО ПОСТ-УДИТУ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ЗЕД

З інтеграцією України в світову економічну систему, в умовах глобалізації, пріоритетним стає питання забезпечення економічної безпеки України – однієї з найважливіших складових національної безпеки. Захист економічних інтересів України, покладених на митні органи України, значною мірою залежить від ефективності проведення митного пост - аудиту як одного і різновидів митного контролю.

Актуальність проблеми ефективного проведення митного пост-аудиту на сучасному етапі обумовлено вступом України до СОТ. Ця подія спричинила виконання нашою державою певних вимог, які висуває світова спільнота. Зокрема, це стосується скорочення часу проведення митних процедур на кордоні й перенесення основного навантаження з перевірки дотримання митного законодавства на контроль звітності суб'єктів ЗЕД після пропуску товарів через митний кордон.

Митний пост-аудит відіграє важливу роль у розкритті порушень зовнішньоекономічного законодавства суб'єктами ЗЕД, а також наповненні державного бюджету України. Тому особливого значення набуває проблема підвищення ефективності проведення перевірок митними органами в частині виявлення фактів недоотримання держбюджетом платежів за умови застосування митного пост-аудиту.

Розкриття сутності та методики здійснення митного контролю та митного пост-аудиту зокрема, здійснюється низкою науковців та фахівців, мова йде про наступних дослідників: О. П. Борисенко, О. М. Вакульчик, А. Д. Войцешук, О. А. Гончарук, М. О. Губа, І. С. Губіна, Ю. В. Дубко, В. Ю. Єдинак, Т. С. Єдинак, О. А. Ларіонова, Ю. О. Медвідь, П. В. Пашко, Л. М. Письмаченко та інші. Однак існує неоднозначність як у поглядах, так і у методичних аспектах проведення пост-аудиту в Україні. Тож дослідження, які сприятимуть удосконаленню системи митного пост-аудиту в напрямі підвищення його якості, точності й всеосяжності митного контролю, надзвичайно актуальні на сучасному етапі розвитку України.

Основною метою впровадження митного пост-аудиту у контрольню-перевірочну роботу митних інституцій є: формування прозорої митної системи, що була б адекватною сучасним тенденціям світової торгівлі, відповідала б нормам, прийнятим у розвинених країнах та належним чином здійснювала захист законних економічних прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та держави [1].

Досягнення поставленої мети вимагає виконання певного кола завдань, одним з яких є пришвидшення безперешкодного руху товарів безпосередньо до кінцевого споживача або виробництва, що досягається шляхом впровадження митного пост-аудиту. Так, митний пост-аудит мінімізує час простою товару, що займає митний огляд й митні формальності та накладні й інші «приховані» витрати, які несе кінцевий споживач. Скасовуючи затримки при перетині кордону, митний пост-аудит надає переваги сумлінним суб'єктам ЗЕД [2].

Разом з тим, спрощення митних формальностей на кордоні у ряді випадків приводить до неможливості об'єктивного визначення митної вартості, класифікації, цільового використання товару, що негативно впливає на рівні економічної безпеки національного ринку та на обсязі податкових надходжень до Державного бюджету [3].

Однак, такі ризики компенсуються за умови створення ефективно функціонуючої системи митного пост-аудиту та своєчасного усунення порушень виявлених за його результатами. Таким чином, зведення процесу митного оформлення та проходження митних формальностей до об'єктивно необхідного мінімуму, позитивно впливає на міжнародний імідж держави, зменшує бюрократизм та підстави для зловживань й корупційних дій [4].

Основними проблемами при проведенні митного пост-аудиту можна вважати наступні:

- наявність прогалин у нормативно-правових актах;
- відсутність уніфікованих методичних підходів до проведення митного пост-аудиту;
- існування фіскально-орієнтованої митної й податкової системи, недосконала система відбору суб'єктів ЗЕД до перевірок;
- недостатній рівень кваліфікації, відсутність практичного досвіду у митних аудиторів;
- недосконала система інформаційної взаємодії суб'єктів, що приймають участь у митному контролі.

Таким чином, пріоритетними напрямками розвитку митного пост-аудиту є наступні: відхід від домінування фіскальної складової митного регулювання; оперативне вирішення проблем нормативно-правового забезпечення цього напрямку митної діяльності; удосконалення роботи органів, уповноважених на реалізацію державної фіскальної політики. Вирішення таких проблем сприятиме розбудові ефективно функціонуючої системи митного пост-аудиту в Україні та покращенню соціально-економічного розвитку України.

Література:

1. Вакульчик О. М. Використання досвіду ЄС в побудові системи законодавчого та методичного забезпечення митного пост - аудиту в Україні / О.М. Вакульчик, Т. С. Єдинак, О. О. Книшек // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка». – 2013. – № 2 (50). – С. 11–23.
2. Єдинак Т.С. Пост-митний аудит як фактор забезпечення безпеки країни: зарубіжний досвід та українська перспектива / Т. Єдинак, В. Єдинак // Вісник Академії митної служби України. Сер.: «Економіка». – 2008. – № 4.–С. 70–76.
3. Короп О. В. Сутність та призначення митного контролю після пропуску товарів через митний кордон / О. В. Короп // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2012. – № 12. – С. 132-138.
4. Губіна І. С. Митний пост - аудит у системі митного контролю: проблеми нормативно-правового регулювання [Електронний ресурс] / І.С.Губіна // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. – 2012. –№ 1. – С. 38-43. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsue_2012_1_8.pdf

Інна Колеснік

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, ст. викладач Гуцул І. А.

ВПЛИВ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Сучасні тенденції розвитку економічних та соціальних процесів потребують вдосконалення податкової системи та митної справи, що сприятиме стабілізації та конкурентоспроможності економіки України при входженні в світове господарство. Важлива роль при цьому повинна надаватися митній політиці, зокрема процедурам оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, оскільки надходження від адміністрування митних платежів займають високу частку у структурі дохідної частини Державного бюджету України.

Що стосується теоретично-методичних і концептуальних засад формування та удосконалення митної політики в контексті активізації зовнішньоекономічної діяльності, то вони здебільшого висвітлені у працях, авторами яких є наступні науковці та фахівці: В. Андрущенко, І. Бережнюк, А. Войцещук, І. Гуцул, О. Гребельник, М. Дем'яненко, В. Єдинак, Ю. Іванов, А. Крисоватий, А. Луцик, І. Лютий, В. Мартинюк, А. Мокій, П. Пашко, Ю. Полякова, В. Федосов, та інші.

Митна політика кожної держави спрямовується на захист власних економічних інтересів з допомогою використання визначеного тарифного і нетарифного інструментарію.